

№ 77

Zagadnienie finansowe wysunęło się bezsprzecznie na pierwszy plan w naszym życiu państwowym. To też ustąpienie min. skarbu p. Grabskiego jest wydaniem wielkiej doniosłości, tembardziej, że stanowi ona pewną niespodziankę nie tylko dla społeczeństwa, lecz, niekiedy także i dla rządu.

Pan Grabski objął tękę w chwili bardzo trudnej i wystąpił wobec Sejmu z szeroko zakreślonym programem. Program jego spotkał się był wprawdzie od samego początku z pewną krytyką. Zarzucano mu, że nie zwrócił dostatecznie uwagi na zagadnienia gospodarcze, wyrażano wątpliwości co do zbyt szybkiego i wszechstronnego wprowadzenia teoretycznego miernika złotego, wytykano odsuwania zbyt daleko uregulowania sprawy walutowej, i lekceważenie oszczędności.

Mimo to, Sejm odniósł się do programu p. Grabskiego dość przychylnie, bo widział na pierwszym miejscu w tym programie podatki, których konieczność odczuwały wszystkie stronnictwa i cała opinia w kraju. Jest też niewątpliwą zasługą p. Grabskiego, że dał Polakom podatki, tak, jak jest dorobkiem obecnego Sejmu to, że te podatki uchwalili. W dziedzinie zresztą, w której p. Grabski miał największy wpływ, tem wzięły udział wszystkie stronnictwa, zarówno popierające gabinet gen. Sikorskiego większość lewicowa, jak i opozycja ówczesna, zasiadająca na prawicy.

Oparty o polską większość rząd parlamentarny pozostawił p. Grabskiego na stanowisku ministra skarbu, dając tem wyraz swej dbałości o ciągłość pracy w dziedzinie naprawy skarbu i o konsekwencję w polityce gospodarczej w kraju.

Współpraca p. Grabskiego z gabinetem układała się pod dobrą 11, o ile nam wiadomo, żadnych sceny na gruncie politycznym nie było. Mimo to p. Grabski, podając w liście do premiera motyw ustąpienia, oświadcza, iż „skonstruował ostatnio 12, że nie jest dostatecznie szarmizbowany z obecnym gabinetem pod względem ogólnopolitycznym” 13. Otóż prasa rządowa stwierdza kategorycznie, że w łonie gabinetu nie było żadnych sceny z p. Grabskim na gruncie politycznym oraz konstatuje z pewnym zdziwieniem, że — jeśli p. Grabski oczuwał dys harmonię — to nie dał jej jawnego wyrazu, ani nie starał się wpłynąć na zmianę polityki obecnego gabinetu, 14

"Gazeta Warszawska" pisze w tej sprawie:
"Ze stronnictwami obecnej większości sejmowej
układał się stosunek p. Grabskiego istotnie mniej
harmonijnie. Ceniono pracowitość p. Grabskiego
i jego wielki wysiłek w kierunku stworzenia systemu
podatkowego. Trzeba stwierdzić, że S-ji i S-na
zrobił duży wysiłek, by podatki uchwalić. Przeszedł
podatki pośrednie i stemplowe, przeszedł podatki
od obrotu w przemyśle, uchwalono już po zmini-
strowaniu rządu podatki gruntowe, wreszcie postanowiono
w końcu lipca zwołać specjalną sesję dla prze-
prowadzenia podatku majątkowego, a komiśa skar-
bowa nie przerywa swej pracy, byle reformę po-
datkową doprowadzić do końca."

Pewnie i tenice uświadomiły się w poglądach na rozniziny i tempo wprowadzania mianika złotego do naszego życia gospodarczego, na terminie przeprowadzenia reformy walutowej, oraz na konieczności podjęcia usiłowań w kierunku uzyskania pożądanego kursu złotego. Wobec tego, że w tym czasie wszystkie wydanie na gruncie oceny potrzeby sta nowczych zarządzeń w chwili katastrofalnego spadku marki przed kilkunastu dniami. Musimy tu stwierdzić, że trzeba było bardzo silnego nacisku ze strony przedstawicieli stronniestwa większości na kilku z konferencji z p. ministrem skarbu, by uzyskać wreszcie od niego zgodę na podjęcie właściwych zarządzeń. W tym celu zastosowanie ostrych zarządzeń, o których p. Grabski mówi w swym liście, że dają tak dobre wyniki.

W kolach większości sejmowej zagadnienia finansowe stały się w ciągu tygodnia ostatniego przedmiotem sumiennych rozważań. Sadzono, wobec istnienia zwartej większości w Sejmie, program ministra skarbu musi być z dążeniem i poglądami tej większości ściśle szarmonizowany wszelako nie poczyniono jeszcze żadnych kroków wobec p. Grabskiego i nie zaszło nie, aby zmierzało do wyjaśnienia, czy poglądy stronnictw większości sejmowej dadzą się szarmonizować z poglądami p. Grabskiego. Stronnictwa i opinia została listem p. Grabskiego zaskoczona.

Pismo p. Grabskiego zawierające zawiadomienie o jego dymisji i ogłoszone w dziennikach jest zredagowane w ten sposób, iż musi być zrozumiane jako kamień rzucony pod nogi rządowi obecnemu.

Nie wiemy, czy takim był zamiar p. Grabskiego, czy jest to poprostu wynikiem braku zmysłu politycznego. Po raz drugi spotyka rzecz podobną: rząd większości polskiej ze strony b. ministra skarbu. Rząd ten nie był poinformowany o tem, że kur-

marki naszej na życzenie gen. Sikorskiego był sztucznie podtrzymywany przez szereg tygodni, tak, że katastrofa walutowa, dzięki interwencji ministerjum skarbu, zamiast przy końcu rządów poprzednich, wypadła na początku rządów p. Witosza.

Ustąpienie p. Grabskiego nie przerwie dzieła naprawy naszych finansów. Dzieło to podejma inni. Podatki będą uchwalane, oszczędności przeprowadzone; spodziewać się też można, że rychoło będzie można przystąpić do reformy walutowej. Rząd zdaje sobie z pewnością na równi z ogółem całym dokładnie sprawę z tego, że naprawa skarbu jest dziś najpilniejszym zadaniem w Polsce.

Warszawa, 3.3. Wczoraj w godzinach wieczornych w hotelu Bristol przyjaciele polityczni zegnali marszałka Piłsudskiego, usuwającego się z armii. Wzięło w ten udział, jak podaje prasa lewicowa, około 200 osób. W odpowiedzi na liczne toasty marszałek Piłsudski wygłosił dłuższe przemówienie, przypominające swą formą i treścią dotychczasowe jego wystąpienia. W przemówieniu brzmiała nuta żalu i rozgoryczenia w stosunku do społeczeństwa, jak stwierdza p. Rosner w „Kurjerze Polskim”: „przemówienie... brzmiało jak pobudka do wielkiej walki politycznej”. M. in. Piłsudski powiedział: „Stanał obok mnie jakiś potworny karal, który jak cien nieodstępny śledził ruchy moje i gesty...”

„Jest reprezentant narodu wybrany przez wszystkich, co do którego powstaje kwestia insygniów królewskich skradzionych przez niego. Komisja sejmowa szuka insygniów skradzionych przez wybrańca. Albo naczelny wódz prowadzący wojnę wchodzi w konflikt z wrogiem. Naczelny wódz jest zdrajcą! Nie znam nazwiska bardziej stałego jak „wróg“, które do mnie przyklepiono.”

Mówiąc o swojej działalności jako naczelnik państwa i wódz naczelny, Piłsudski, jak zwykle, podnosił swe zasługi, przypisując sobie autorstwo w wielu wypadkach historycznych.

Pojedynek pomiędzy p. Piłsudskim a ministrem

cznych, znane było zajście na sobotnim posiedzeniu

Mniej troszczył się o s. rawodzka „Ilustrowanego Kurjera Codziennego”, który zamieścił w ostatnim wydaniu tego pisma wiadomość, że m. spraw wojskowych Szepczyki wysłał marszałków Piłsudskim s. kuantantów: Stanisława Hallera i gen. Pogorzaelskiego.

Marszałek Piłsudski miał wyznaczyć jako swych sekundantów Wieniawę-Długoszewskiego i majora Pristora. Jest niestety prawda, że na posiedzeniu sobotnim siostrzy rady wojennej p. Piłsudski wyraził się o rządzie i o g. n. Sztyczym w sposób tak niebywale nieprzyzwyczajony, że nie wątpliwie nigdzie na urzędowym posiedzeniu ciała państwowego czegoś podobnego nie słyszano.

Niedługo uroczystość spuszczania na wodę nowej angielskiej łodzi podwodnej, która uważana jest za największą w świecie, wywołuje żywe komentarze prasy angielskiej. Dzienniki stwierdzają, że nowa łódź podwodna jest ostatnim wyrazem techniki marynarskiej w tej dziedzinie i wywołała w budowie łodzi podwodnych taką rewolucję, jak wywołał w r. 1905 pancerniki typu „Redoubt”. Nowa łódź podwodna kosztuje 820,000 funtów szterlingów. Uzbrojona jest działem 340-milimetrowym, podczas gdy dotychczasowe łodzie podwodne dzwigały działą 305-milimetrowe.

Prasa niemiecka donosi z Paryża, jakoby tam nadeszła wiadomość z Waszyngtonu, że rząd amerykański bardzo przychylnie odnosi się do projektu odstąpienia przez Anglię wysp zachodnio-indyjskich zamiast zapłaty angielskich długów wojennych w gotówce. Wyspy te mają stanowić nową bazę floty Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej.

Zastępca sekretarza g. n. generalnego p. Morawski nie przyjął ostatniej noty senatu gdańskiego w sprawie wydalenia 16 obywateli gdańskich z Polski, bowiem nota ta była utrzymana w tonie nieprzyzwolitem i uwielaszczającym rządowi polskiemu. Notę senatu gdańskiego podpisał w zastępstwie przebywającego w Genewie prezydenta Salina, wiceprezydent senatu Siehm, przewodniczący nacjonalistycznej grupy. Organ socjalno-demokratyczny „Deutsch Volksstimme” przyznaje, że forma jej była nieszczerą i że polityka nacjonalistyczna jest niebezpieczna dla Gdańska.

Komisariat gen. Rzeczypospolitej Polskiej nie przyjmując ostatniej noty senatu gdańskiego, wywołał w prasie Gdańska wielką konsternację. Prasę niemiecką jest zdania, że nota senatu rzeczowo jest

slusna, natomiast ton jest za ostry. Nawet ludzie politycznie niewyrobieni są zdania, że w stosunkach polsko-gdańskich nastąpił zwrot dla Gdańska bardzo niebezpieczny.

"Dziennik Gdański" donosi, że ostatnie zarządzenie finansowe polskie w sprawie obrotu dewizami i ściśła kontrola na granicy Gdańska uczyniły z Gdańska martwe miasto. Nie dokonuje się tutaj żadnych transakcji. Znamienny objaw dla tamowania ruchu handlowego z Gdańskiem jest fakt, że na tutejszej giełdzie sprzedaje się coraz częściej towary niewykupione przez odbiorców gdańskich i polskich.

Wagner, były oficer niemieckiego sztabu generalnego, łącznie z policją, kampania celna, kampania pocztowa i kolonjowa, straż obywatelską oraz różnymi związkami młodzieży akademickiej nie spotyczyna ani na chwilę, aby być w pogotowiu na wiosnę, kiedy zdaniem tutejszych nacjonalistów wybuchnąć ma wojna. W związku z tem stwierdził, że w tutejszych zakładach leczniczych za trudnijony jest i kształci się uderzająco duży personel sanitarny, który według słów nacjonalistów użyczy ma być w wojnie mającej wybuchnąć.

Głanski, 4. „Dziennik Gdański” pisze: Wiadomości o zarządzeniach rządu polskiego, ograniczających dotkliwość polsko-gdański ruch graniczny, wywarła w Gdańsku przeczające wrażenie. Ludność niemiecka w m. Gdańsku nie ma wątpliwości, że w tym celu, aby uniknąć wojny, nie aprobując wolnego miasta z pogranicznych powiatów pomorskich, zwłaszcza, jeśli obostrzona kontrola uniemożliwi kaszubska przewożenie żywności do Gdańska, Olwiny i Sopotu. Wzrostło poczucie, że gdańskie przybrzeże, które nie chce być ciągle powtarzającym się miejscem dla próbowanych przez senat. Bardzo poważny procent Niemców żąda porozumienia i spójnego współżycia z Polską a potępiła politykę senatu, która doprowadziła do stosunków tak niekorzystnych dla życia gospodarczego.

Strajk ogólny w Niemczech

Berlin, 4.7. Przedstawiciele robotników metalurgicznych uchwaliłi wczoraj rozpocząć strajk z powodu niewzględienia ich zażądań. Robotnicy zażądali 10 tysięcy marek na godzinę a przyznano im tylko 9 tys. Skutki gospodarcze i polityczne tego strajku będą nieobliczalne, tem bardziej że za strajkującymi robotnikami metalurgicznymi stoją także inne organizacje zawodowe. Przewidywany jest wobec tego strajk ogólny.

Berlin, 3. 7. Kardynał Gaspari wystosował upoważnienia Papieża na ręce Nuncjusza Papieskiego w Berlinie, Pacelliego, pismo treści następującej:

W chwili gdy Ojciec św. w piśmie swoim starał się skłonić moarzystwa do porozumienia w drodze rekompensacji, zalecając unikanie wszystkich, co byłyby porozumieniem mogło utrudnić, z wielkim żalem dostrzegł się o „któregoś sabotażu na terytorium opowiadania” i o innych przestępstwach pod pł. szczytów biernego oporu. Ojciec św. poleca wolę tego: Nuncjuszowi podać starania w kierunku zażalenia na tego oporu, który Ojciec św. potępiał nieustannie.

Jak napisał, w związku z tym pismem donosi „Vorwaerts” że zarząd frakcji socjalistycznej w parlamencie postanowił domagać się od rządu Rzeszy zajęci stanowiska wobec tej polityki dynamicznej i sformalizowania swoich poglądów w tej sprawie. „Vorwaerts” powiła w dobrą wolę kanclerza Cuno oświadczając równocześnie, że kompromitacja rządu nie da się już cofnąć.

Paryz, 3. 7. Uzędowa „Osservatore Romano” zamieszcza artykuł, który potępia prajawy sabotażu stosowanego przez Niemcy.

Paryz, 3. 7. „Matin” dowiaduje się, iż Nuncjus Papiński w Monachium został upoważniony do przedstawienia kanclerzowi Cuno konieczności za niechania oporu biernego, który doprowadza do olhydnych zamachów.

Września, dnia 6-go lipca 1923 r.

* **Ubezpieczenie na starość.** Ministerjum prac i opieki społecznej kończy pospiesznie ustawy ubezpieczenia na starość i na wypadek niezdolności do pracy. Ustawy wykończone będą ostаточно z początkiem lipca, poczem natychmiast przedłożone zostaną prezydentum Rady ministrów. Ustawy te, łącznie z dotychczasową ustawą o kasach chorych, która zresztą ulegnie nowelizacji, tworzą całokształt ubezpieczenia na starość w Polsce.

*** Bostja w ludzkim ciele.** W Józefowie w powiecie grojeńskim trzej bandyci napadli na dom Patrycji Rzepkowej, wywieźli ją z łóżka i zarzucili po stronie na zewnątrz. Jeden opryszek ciągnął nieszkodliwą dziewczynę, a drugi deptał ją łutem. Kiedy Rzepkowa przestała krzyczeć, trzeci bandyta przyległ i zbył wywiezioną 18-letnią córkę Rzepkowej. Anele i 13-letniego pastuska, zarzucili ich na sztych postkontry po dłuższym zeznaniu się na nim, wioząc swoje ofiary do łóżka i podpalili benzyną. Na widoku przybyli sąsiedzi i wywieźli z pocieści trójkę zgiebie pochodnie. Stan Rzepkowej jest beznadziejny. Ma ona połamaną zęba, zduszoną wargę i połamany rzywny łut. Sledztwo wkrwilo wstępnę szczegół-

dotyczące starszej córki Rzekpewej, Rozalii, która wpuściła bandytów do mieszkania i przegłaśniała się bojaźnią masakrowaniu matki i siostry. Bandytów, brat Walentego i trzech zachalczaków, Józefa Nowaka oraz wyrodną córkę Rozalię aresztowano.

— **Maskują się.** Ponieważ żydzi w Wielkopolsce, gdzie istnieją uświadomienie narodowe, nie mogą eksploatować Polaków tak łatwo, jak w innych dzielnicach wzięli się na sposób. Jak nas informują urzędnicy zaczynają handel domokrężny po miastach, występując w roli Francuzów, Anglików i Włochów, Wiedeńczyków i ofiarowują „zagraniczne” materiały. Są to wyroby krajowe, tylko sprzedawane po wyższej cenie, na czym zarabiają nielokalni tawernierzy klient ale i skarb państwa, od którego handlarze ci nie wykupują patentów. Zaleca się zatem ostrożność, aby nie dawać się nabrać oszustom.

— **Bydgoszcz.** (Przebiega kamień rydzynski.) W sobotę dnia 9 b. m. nastąpiło przejście zamku rydzynskiego przez ministerstwo oświaty celem założeń wyższego gimnazjum na całą Polskę. Podczas przebiegu zamyku na ten cel przeznaczono cztery urzędników oglądających zabudowę pałacowych co do ich stanu budowlanego przedsięwzięcia gruntownej renowacji kosztem jednego milijarda marek.

— **Kępno.** (Filar „Deutschmusbundu”, złodziejem?) Niemalą sensacją konstatacją w kołach niemieckich wywołało tutaj aresztowanie wydawcy „Kempner Wochenblattu”, Adolfa Kietzmanna. Okradł mianowicie gospodynią swoją w czasie, gdy ta nieobecność, spakował różne przedmioty wartości przeszło 4 mil. marek i schował na strych, a później jechał do Trzemeszna. O kradzieży poszkodowana zawiadomiła policję, która pomysłowego niemieczaka po przyjeździe do Kępna aresztowała. Podczas aresztowania tłumaczył się Kietzmann iż użyczył to dlatego ażeby gospodynią natraszczyć i zamierzał rzeczy tylko przechować.

— **Katowice.** (Wiedza Bismarka — wieża Wolności.) W Brzezin na pograniczu niemieckim odbyła się uroczystość przezwania dawniej wieży Bismarka na Wieżę Wolności. Jest to kamienna wieża, wysoka 18 metrów.

Wyciąg z Orędownika Urzędowego na powiat wrzesiński

Na skutek rozporządzenia Ministerstwa Zdrowia Publicznego z dnia 30 kwietnia 1923 r. L. dz. Org. 20469/234/23, w sprawie ściślego wytyczania ustawy o praktyce lekarskiej na obszarze b. dzielnic pruskiej, wykonywanie praktyki lekarskiej lekarzom nie posiadającym obywatelstwa polskiego lub takim, których prawa obywatelstwa nie są jeszcze ściśle stwierdzone, jest wzbronione.

— O ile to jeszcze zachodzi, polecam podległym mi wiadom wyżej natychmiast bezwzględnie zakazać dalszego wykonywania przez zagrożonych kart przewidzianych w Ustawie z dnia 22. 12. 21. o wykonywaniu praktyki lek. w Państwie Polskiem Dz. Ust. R. Nr. 105. poz. 762.

Do wykonywujących praktykę liczy się także lekarzy zajętych w lecznicach, szpitalach i zakładach dla umysłowo chorych.

— Lekarzom dotkniętym tym zakazem zwracam uwagę na to, że mogą stawić wniosek o pozwolenie na tymczasowe wykonywanie praktyki lekarskiej wprost do Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

W sprawie oględzin bydła rzeźnego i mięsa przeznaczanego dla potrzeb własnego gospodarstwa ze względu na narażenie zarzązki płucna była naradzająca się na podstawie art. 24 ustawy o oględzinach bydła rzeźnego i mięsa z dnia 3. VI. 1900 (R. G. Bl. str. 547) i upoważnienia Ministr. Roln. i D. P. z dnia 23. III. 23 L. 1302/23. W. I. zarządzałem co następuje: Bydło rzeźne w wieku ponad 3 miesiące, przeznaczone na rzeź choćby nawet wyłącznie dla potrzeb własnego gospodarstwa podlega również obowiązku urzędowych oględzin tak przed ubojem jako też i po uboju. Oględzin tych podlega również mięso odnośnego obwođu ewentualnie lekarze weterynaryjni upoważnieni przez starostwo. Koszta oględzin „nosi właściciel według obowiązującej taryfy z dnia 24. II. R. L. 1321/L. D.

Nakaz, dotyczący trzymania psów na ulicy ogłosz. ny w № 12 Orędownika Urzędowego z dnia 20-go kwietnia br. we wszystkich miejscowościach tutejszego obwođu, znosi się.

Następujące osoby zamierzają na stałe opuścić terytorium Polski:

syn gosp. Surek Gerhard z familii, Spółkowiejo Koppenberg Ferdynand, Biechowo

U jednej zabitej krowy Cegi-leskiego z Janowa stwierdzil powiatowy lekarz weteryn. ryjny zarazez płucna. Bydło u gospodarz. Michała Dauberczyka, z którym zabita krowa była umieszczona w jednej oborze, jest podejrzaną o zarazeznie się zaraza płucna.

W Orędowniku Urzędowym powiatu wrzesińskiego Nr. 141/17 z r. dz. 3169/231. podano Starostwo do publicznej wiadomości, ogłoszenie dotyczące nowych przepisów o „Zmienności stawek” (Orędownik Nr. 17 z 1923 r. str. 64) wyraźnie podane, że pan Minister Skarbu ogłasza będzie odpowiedni wykładnik i że przez wykładnik ten, w razie wzrostu drożyzny, będą mnożone wszystkie podane wyżej stawki i zaokrąglane do pełnych setek.

Wobec ustalonego przez Główny Urząd Statystyczny cen hurtowych w ciągu pierwszych pięciu miesięcy br. o 106 1/2 %. p. Minister Skarbu ustalił wykładnik podwójny, który odpowiadający jest 2,1 (dwa i jedna dziesiąta).

W związku z tem, począwszy od 1 lipca 1923 r. obowiązują nowe taryfy opłat stemplowych, w których wszystkie stawki zostają dwukrotnie pod-

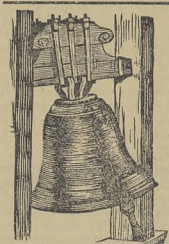
wyższone. Mnożniki, przewidziane w art. 14 ustawy, a służące do przerachowania opłat zaległych, zostają podwyższone 2,1 razy. To samo dotyczy stawek przewidzianych w ustawie z dn. 24. marca br. o opodatkowaniu spadku i darowizn.

Podając powyższe do ogólnej wiadomości, zaznaczam (dla informacji), że najniższa opłata stemplowa od wniosków (podan) do władz (Starostwa) z dniem 1 lipca 1923 r. wynosi 30000,— marek.

Podległym mi organom policyjnym polecam pouczyć mieszkańców powiatu o obowiązującym rozporządzeniu pana Ministra Skarbu z dn. 14. 6. 23 r. (zobacz Dz. Ust. nr. 61 poz. 452 z 1923 r.)

Celem uniknięcia korespondencji oraz kosztów portycji i t. d. dotyczącej podwyższenia wparu ubogim krajowym, poleca się wszystkim związkom i klubom, aby z dniem 1 lipca br. ustosowało wsparcia tym osobom w złotych polskich.

Rozliczanie i asygnowanie w markach polskich nastąpi według kursu ustalonego przez min. Skarbu.

Na dzwony

złożył Administracji „Orędownik Wrzes.”

Klasa wstępna szkoły wieczornej ze swym nauczycielem 25.000 mk. zebr. na podwieczorku u N. N. 30.000 marek, p. Edmund Kozłowiec 20.000, N. N. 50.000 mk. p. Edw. Trzapiński 50.000 marek.

na ręce p. Kubalego: p. Kosmalowski Male Gutowski 3 m. osiadłu, 3.300 kg. niku, Kulecka 200 gr. osiadłu, Knechtłowa 6 f. niku, osiadłu, niklowej monety i 3 marki niemieckie w srebze, Klatt 200 gr. koprowiny, Olkówna 30.000 mk. got. i 250 gr. niku, monety, Fr. Kaczorowski 80 gr. spizu, Malicka 400 gr. koprowiny, Andrzejewski 25 f. stali koprowiny, Kuliska 2 f. osiadłu, Piechocha 130 kg. niku, monety, B. Maturszewska 1 f. osiadłu, Lewandowski 1 f. mos., Kolański 1 f. osiadłu.

Za liczne dowody współczucia, okazanego nam z powodu śmierci najdroższego męża i ojca s. p.

Stanisława Hoffmanna

składamy Przewielbionemu Duchowiświatu, i Ks. Prob. Pierkowi, Ks. Kat. Jeronajkowi i Ks. Bergerowi, oraz wszystkim krewnym i znajomym serdecznie

Bóg zapłać!

S. Hoffmannowa z dziećmi.

Spadkobiorcy firmy A. Kaczorowski, Września

fabryka maszyn i narzędzi rolniczych, warsztaty naprawcze, podają Szan. Interesantom do łask. wiadomości, że kierownictwo tejże fabryki powierzyli w miejsce p. F. Domańskiego z dniem 21. 6. r. b.

p. inż. Janaszowi Wieniawa-Leszczyńskiemu

Powołując się na powyższe ogłoszenie, upewniam Szan. Interesentów, że z powierzon. mi stanowiska gwarantuję fach. specjalność w tym dziale: budowy maszyn i narzędzi rolniczych, i oddane mi zlecenia wykonam ku zup. -lnemu zadowoleniu zleceniodawców

ppa. A. Kaczorowski T. z o. p. - Leszczyński, dyr. zarząd.

Na mocy § 100, 100 a i 100 b, ordynacji proceduralnej rozporządzą, aby z dniem 1. czerwca 1923 r. został utworzony przymusowy cech dla zawodu krawieckiego na powiat wrzesiński siedzibą w Wrześni. Od wyżej wymienionego terminu należą wszyscy rzemieślnicy, którzy w powiecie tym rzemiosło krawieckie uprawiają do tego cechu.

Powyższe podaje stronom interesowanym do wiadomości. Przez utworzenie przymusowego cechu krawieckiego zostaje cech krawców i czapników w Wrześni zlikwidowany, a majątek tegoż cechu przechodzi do cechu przymusowego, majątek zaś skomunowanego cechu w Miłosławiu przechodzi, o ile krawcy do tego cechu należą w stosunku do ilości członków występujących z tego cechu, a wstępujących do cechu przymusowego dla zawodu krawieckiego we Wrześni.

Cech przymusowy dla zawodu krawieckiego jest zobowiązany p. Burmistrzowi we Wrześni, który uskuteczni sprawę rozwiązania wolnego cechu krawców i czapników oraz podzieli majątek tegoż przedłożąc projekt statutu w dwóch egzemplarzach.

— **Zebrawno. Powst. i Wojaków** we Wrześni odbył się w niedzielę, 8 lipca, o godz. 12 i pół w lokalu p. Knechta.

— **Żołnierze.** Trening O. P. N. działy o godz. 6.30.

— **Miesz. zebra. Pow. Kola Z. Inw. Woj. R. P.** we Wrześni w niedzielę, 8 lipca o godz. 12 i pół w lokalu p. Knechta.

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej!

W sprawie z oskarżenia prywatnego **Franciszka Kilkowskiego z Wrześni**, oskarżyciel prywatny przeciwko murarzowi **Stefanowi Prociecie z Wrześni** o zniewagę, Sad Pokoju we Wrześni na posiedzeniu w dniu 30 maja 1923 r., odbytem przy udziale: przewodniczącego Kuczkowskiego, ławników Urbanińskiego i Tobolskiego, za sekretarza Szolc, orzekł:

Oskarżony Proleta jest winien przestępstw z § 185 K. K. i skazuje go się na 6000 marek kar w razie niemożności zapłacenia policza się za każde 150 mk. 1 dzień więzienia.

Koszta postępowania ponosi oskarżony.

Sad Pokoju.

Prawomocność powyższego wyroku poświadczą Września, dnia 2 lipca 1923 r.

Sekretarjusz Sądu. Szolc.

WAPNO

rozgrzewa ziemię, wpływa na rodność, porażenie oraz podnosi jakość i ilość ziarna, wydatek masy i długą siłę.

WAPNO

zobowiązuje ojców i synów.

WAPNO

dostarczamy natychmiast w każdej ilości

Bracia Schlieper

Hurtownia materiałów budowl.

Tel. 306 Bydgoszcz Tel. 361

Handlarze

kupują najtaniej i na najkorzystniejszych warunkach

Cement portlandzki

Wapno w kawalkach i nawozowo

Gips tynkowy i sztuksztuk

Gips alabastrowy

Prima papa dachowa

z węgla kamiennego

Lepik do papy Karbolinum

Trzcinę sufitową

Płyty gipsowe

Cegle szamotowe

Tynk szamotowy

Kredę szlamową

Dachówki

Szypły pod dachówkę

Gonty

Cegły

Bracia Schlieper

Hurtownia Handel

Materiałów Budowlanych

Tel. 306 Bydgoszcz Tel. 361

Wizytówki

wykonuje gustownie i szybko

Drukarnia „Orędownik

Od 1 lipca polecam się jako

pracznik

prasowaczka

M. Młannowa, ul. Kościuski

Kłacz silna

(starsza) i

krowa pociągowa

w przystępnej cenie na sprzedaż.

Grzymysławice p. Chwalibogowo.

Miłosławskie Fabryki Skór

i wyrobów skór. Tow. Akc. w Miłosławiu

połącza wyroby własnej fabrykacji:

buty, trzewiki, szypły, pary zapadłe, torby, torbiki, torby, portfele i uprząż od skromnych do najwykwintniejszych. Wykonanie dokładne.

Koszt przystępny. Przyjmuje wszelkie gatunki skór z garbów i z karków. Zakup skór najwyższego rodzaju po najwyższych cenach.

Polecam po znacznie niż. cenach:

centryfugi od 45-400 fr. do zapędu ręczny

i motory, młoty, fabrykaty, maszynki do

zacycia damskie i krawieckie, motocykle,

rowery i motory pomocnicze do rowerów,

opony, węże, maszyny do masła, oliwa,

węz, części rezerwowe do maszyn i rowerów

Reparacje wyk. we włas. warsztatach akuracjami i pod gwarancją. Zwiadczenie interesu bez przymusu kupna

Dom sprzedaży maszyn i rowerów

J. Szczepański, Września, Miłosławska 8.